

ბალაკშიონ

ტაბიქის

ქუჩნალო

№ 9

ბ ა თ ო შ ი,

კომ. მეურნ. პოლიგრაფიული განყოფილება.

1923

სახელმწიფო
ნ^o. ოქროს მომგებიანი
სესხის გე-2 ტირაჟი

20 აგვისტოდან

გრძელდება კოლექტიური და ინდივი-
დუალური ხელის მოწერა მომგებიანი
სესხის ობლიგაციებზე.

800.000 მან. ოქროთი გაყოფილია
13.000 მოგებად.

ობლიგაციები იყიდება რ.ს.ფ.ს.რ.

სახელმწ. ბანკის ბათუმის გან-

ყოველგვარად.

გალაკტიონ ტაბიძის ქუჩისკალი

კვირა, 12 აგვისტო
1923 წ.

ქალაქი ბათუმი.

№ 9

რედაქციის მისამართი:

ბათუმი

სასახლის ქუჩა, № 25.

გრიბალი

ჰაერი სერავს სერებს ფერებით
გრიანებს ქარი.
ფუნებში ჩაშალი ჩალისღერებით
გრიანებს ქარი.
მდინარას პირად ჩინარი ვახშა
გრიანებს ქარი.
შარაზე, წყალზე, გამოდმა, გელმა
გრიანებს ქარი.
უდაბურია ადგილი ნავის
გრიანებს ქარი
გრიანებს ქარი და ქარი ზღვის
გრიანებს ქარი.
შუა კერასთან ცეცხლი იალებს
სანაფთე, კვარი...
სახურაფებზე ქარი გრიანებს,
გრიანებს ქარი.
საქართველოა ეს მთა და ბერი
თუ ის არ არი?
სინამდვილეა ეს თუ ზღაპარი?
გრიანებს ქარი.
გრიანებს ქარი ველად და ბარად
გრიანებს ქარი
სიცოცხლე არ ღირს უშენოდ არად...
გრიანებს ქარი...
უცებ ზღვის დელვა ქაფ-არეული
მიმზერს მზისაგან
იგი შეძახის სიზმრეული

სიცოცხლისაკენ.
თავისუფალი, ლაღი, ძლიერი
ბედისთვის ომი!
ცეცხლის ნავეები და კანდიერი
ოცნების ნდომა!
ასე ხმაურობს პოეზია
და ეპოქები,
იქ ჯოჯოხეთზე უტკბოესია
აბობოქრება.
აგერ ხომალდი—ჰორიზონტის
ფრთით დაღურჯული.
იქ ქარიშხალთან უნდა ჰქონდეს
გრიანებს ჩურჩული.
მე მაგონდება გზა ცხოვრების
ბედის მშვილდები—
დროისწერათა ამთოვრებას
რომ ასცილდები
იქ ქარის გზაა, უცნობ მხარეს
რომ მიუწია
ესაა მძაფრი და მშფოთარე
რევოლუცია—
ადამიანურ ძლიერების
იღიარება.
ესაა თამამ ქვეყნიერების
გულში ტარება.
ოკეანესთან დამეგობრება
ზღვებზე დამახცს.

ზღვა კვლავ უბრუნებს ჩემს ცხოვრებას
 აზრს, სიამაყეს.
 ისევე გულის სიახლით მდნობ
 მიწიდან, ციდან,
 დაუსრულებელ მორევებს ვგრძნობ
 ყოველი მხრიდან.
 ყოფნა ასეთი... ო, არ კმარა...
 ყოფნისთვის თასი
 მზე ზღვაზე ჩადის: ეს ანკარა
 დეკადანსია.
 მე ველოდები:
 ცას ხანძარი გადანთებია
 ოქროს ზოდები
 მიმდინარე ტბებად დგებიან.
 აქ მნიშვნელობა არის ბასრი
 ფერთა ავსების
 მკვეთრი, ახალი, მტკიცე აზრი
 დისსონანსების.
 და უბოლოოდ მშვიდი ცის გრძნობა
 გრძნობა ფერებით
 ოეს მშვიდობა
 შორით ნთებული
 ადამიანურ ძლიერებით
 მოპოებული.
 ზღვა და მზის ჩასვლა.
 რევოლიუცია და მშვიდობა.
 სიკოცხლის გაცვლა
 უამიდობა.
 ქარით ხარხარებს ქუხილი მუქი
 გრიალებს ქარი.
 კიდევს ცვივა ფერადი ქაფი
 გრიალებს ქარი.
 აღვიძებს დევებს დემონის დაფი
 გრიალებს ქარი.
 ცას სისხლისფერი მოედო ლუქი
 გრიალებს ქარი.
 ზღვას აღმაცერად დაენლო შუქი
 გრიალებს ქარი
 დაწეწილია აფრათა ძ ფი.
 გრიალებს ქარი.

მეცხრე ტალღაა, მეთე ლაფი;
 გრიალებს ქარი
 მესე გრგვინვა, ელვა და ბუქი.
 გრიალებს ქარი.
 მე დავინახე მცურავი სული.
 მე მისი წელი მეგონა თლილი
 ვენერას წელი.
 ვიგრძენი გულის მისისა ვნებით
 ავადმყოფობა.
 ო, მისი თმები... სურნელოვანი ობობას ქსელი
 საიდანაც სწოვს ბაგეებს ბაგე
 როგორც ობობა.
 თვლები ფეთქდა ვით სავსე თასი—
 ლელვიდან, სადაც მეფობს ეკსტაზი.
 მას იტაცებდა ელვათა რკალი
 და სული იგი იყო გრივალი.
 ქალნი ზღვის პირად იფენდენ კდემებს—
 ზღვას გასცქეროდენ.
 ზღვას გასცქეროდენ, ელოდენ გემებს,
 და თან მღეროდენ:
 მზევ ჩამავალო, რიდევს ჰშვენნი—
 ნაზი დობილი...
 გიყვარდეს მარად ოცნება ჩვენი
 გულგაბობილი.
 კარგია ბედის ეს მღვრიე ტბორი
 გრიალებს ქარი.
 კარგია გემთა რონინი შორი
 გრიალებს ქარი.
 ძლიერი სივრცის გრიალებს გორა
 გრიალებს ქარი
 ნისლს გაერია ჰაერი ზღაშე
 გრიალებს ქარი.
 ნაპირს მოადგა გემები: ვაშა!
 გრიალებს ქარი.
 და მზეც ჩავიდა ღრუბლებში: ფორა!
 გრიალებს ქარი.

ბათომი
 1923

გალაკტიონ ტაბიძე.

ტირილი ღაპაეში

ღამის ნაბადი გახუნდება ცივ ალიონით.
 დამთვრალ კაფეში მზის მოსვლამდის დამაყოვნდება.
 წამიღებს ფიქრი ქიქა ლუღით—შავ ყალიონით—
 და მთვარეულად ჩემი სახლი მომავონდება.
 ისლით ნახური წაბლის ოდა—ლხენის ბანაკი,
 გიშრის ყანწებით ლალის ღვინო სახემზიანი,

თავაზიანი იმერეთი და ფაფანაკი,
 ჩემი ოჯახი გულლია და ხალისიანი.
 გამოცოცხლდება ჩვენი ქალა და თევზაობა,
 მთა ნაქერალის ზურმუხტებით გადანამწვანი.
 მარად ბრწყინვალე, ქედმაღალი ნათესაობა,
 ცხელ ანდამატით შეჯაჭვული რვანი დან-ძმანი.
 წინ მიგვიძღვება ვერცხლის წვერით მამა გიორგი,
 ღვთის მშობელივით თავს ვეველებით დედა მინადორს,
 და ჩემი სისხლი შრება ისე, როგორც იოდი,
 როდესაც თვალი ძვირფასებთან ველარ ბინადრობს.
 მომენტარება უცნაური, ჩუმი სოფელი,
 მარჯნის ვაშლები—ბავშვობაში ჩემი დარგული—
 და ავტორდები მე—მსოფლიოს უარმყოფელი—
 უცხო ქალაქში სასიკვდილოდ გადაკარგული.

1921 წ.

იოანე ყიფიანი.

საღამო

სისფერი

გრძნობის უფსკრულში ჩაძირული იშვიათ განცდით,
შენს ძვირფას სახელს ვატარებდი მძიმე ლოდინით.
თეთრ ღამეებში თვალებს ვსწვავდი უცრემლო
ფიქრით,
მიქროდენ წლები, მელეოდა გული ლოდინით.

ო, ვერ გეძახდი, ოდეს ყოველ დაფიქრებაზე
მე განწირული შენი სული მენატრებოდა.
ვით ძუნწი ოქროს, ვიპარავდი ჩემსავე გრძნობას,
დაფლეთილ ნატვრის ნამსხვრეები უხმოდ ქრებოდა.

და ახლა, ამ წამს, ოხ, არ ვიცი რამ გამაქვავა?
მზე ზღვაზე ჩადის და შორიდან ვუცქერ შენს სახეს.
მეფე—მგოსანო! რალაც ცეცხლი ამძიმებს ჩემს გულს
და ცრემლით ვნამავ მოგონებას, შენს ღიად სახელს.

1923 წელი
ბათუმი.

ლ. ნაზისი.

იწვიდა სული ხილვის ცაროსზე,
როგორც ჰოცის ნაზი თუციმა.
აფრთხილავდა გულის ართზე,
მისი მკაცრი ხმა ცივად ეცემა...
უყვარს თოვლივით ქაფის თამაში,
მძიმე თვნიშის ცაზე აფანა.
მულანქლიის ამ აკლდამაში
შეღმა დიდმა გამოსაცანა.
ვიცი: სამყარო მას მოსწყინდება.
დაჩრება სსთვანა ყოფნას, დიონისს,
და იშვიათად თუ მობრწყინდება
სსვსა საუკუნე ვალავითონის.
ანგლოთსუმი მას შავთარდებს
ქრისცეს, რომელიც ჯვარზე გაკრულა
და ცა ვივლით დაუშვებს თარდებს,
ამ სააქათს წყავად და ვრულვად.
ჩამთისყრებს ბრბოლის დალავით
ქვყენის სიშავი ნისლიან თრთუშზე.
მკვლა ცისფერი და ნამთვრალავი
აიმათუმა მშობლიურ მთაშზე.

ზღვაზე.

№ №

ღოღოღრმსა

ეს იყო ამ 25 წლის წინ. დავამთავრე თუ არა
უმაღლესი სწავლა მონპელიეში, მაშინვე მივაშურე
პარიზს, სადაც მსურდა მესმინა სორბონის გამოჩე-
ნილ მეცნიერთა ლექციები და თან მევარჯიშნა სა-
მეურნეო ინსტიტუტის ლაბორატორიაში. ერთ
თვეში გავიცანი თითქმის მთელი პარიზი, -ეს თანა-
მედროვე ბაბილონი, და შევეუდგე ბეჯით მუშაო-
ბას, დაუახლოვედი ზოგიერთ პროფესორს, დავ-
დიოდა მათ ბინაზედაც კი.
დადგა ივლისი, დაინთო საშინელი პაპანება.
უზარმაზარი ქალაქი იწვოდა მზის ხურვალე სხი-
ვებში. ქუჩის ასფალტი და შავი სახლები თავის
ცხელი ბულით დლით სულს უხუთავდენ მოსიარუ-
ლეთ. შეძლებული ხალხი გარბოდა ევრაკებზე,
ფეინებოდა სოფლებს და ზღვის კურორტებს, ეძებ-
და სიგრილეს შევიცარიის ყინულოვან მთებში.
მაგრამ ხუთმილიონიან ქალაქს არ ემჩნეოდა რამ-
დენიმე ასიათასის გარეთ ლტოლვა. ქუჩებში კვლავ
იდგა უცნაური მოძრაობა, მეტადრე საღამოობით
გრილ ნიავეზე, კვლავ დუღდა სიცოცხლე, კვლავ
გიუბდენ მულენარუეი და ფოლიბერუერი, კვლავ
ქეიფობდა გათენებამდე პარიზის უამრავი რესტო-
რანი და კაფეშანტანი, საესე კეკლუცად დართული

ვაყვებით და ტურფა, საოცნებო ფერებით-
მართლაც არსად არ იციან ისეთი გემრიელი, ვე-
ზოტიური ქეიფი, როგორც პარიზში, ქეიფი გიჟი-
შმაგური, ქეიფი გაყინული შამპანიურით, ბრუალა-
სურნელებით და ვნეზური კოცნით შეზავებული,
ქეიფი რეთრი-ღამური, ტიტველა, ატლასა სხეუ-
ლით მითენთრლი და დღის რიქრახით დათქორებუ-
ლი...
მე კი, ქართველ სტუდენტს, აღმოსავლეთის ცეცხ-
ლით ავზნებულს, ხოლო ჯიბა ცარიელს, აბა ვინ
მიმაკრებდა .მ მაჰმადის ედემს! შორით ვუმზერდა
ამ გეჟურ ქეიფს, შორით ვტკებოდი ლამაზთა
ცქერიით, ვსლაპაედი ჩუმად სურვილის ნერწყვებს...
-იქნებოდა ნაშუადღევის ხუთი საათი. გამალეებით
მივდიოდი გრანზულვარებზე, ვჩქარობდი ერთ ცნო-
ბილ პროფესორთან მისვლას. ფართო ქვაფენილს
ფარავდა რვასართულიან სასახლეების ჩერო ქუჩის
პირას გაზიდულიყო ლანდო-ფიაკრების უგრძნებო
ზოლი. შემწყდარა ხელის მიმისვლა, ცარიელ კა-
ფერესტორანების წინ უსაქლოდ რდგენ თეთრსაფ-
რისანი გარსონები.
ამ დროს რადცამ იღვო და შემაქროს უცნაუ-
რად, რადც ძაღამ მიწლურსმა და გამ.შეშა ერთ

აღავს, დამაწყებია ვნებური ცახცახი. ჯადოსან თვალთა შავს ბრილიანტებს გამოკრთა უცებ ცეცხლივით მწკავე ელექტროს შუქი და დამისერა მთელი არსება. კრემისფერი სიფრიფა კაბა ძლივს ფარავდა ქორფა სხეულს. შავი კულულა თმებით დაჩრდილული მკრთალი, მომჯადოებელი სახე, ოდნავ ტატველა სპილოს ძვლისებური მკლავები და მკერდამდე ღია გედისებური თეთრი ყელი ამთავრებდნენ ქალის დემონიურ სიმშვენიერეს. დიად, ეს იყო სწორედ დემონიური არსება, რალაც მზიური, ვნება ხორცსმული, ეგზოტიური. შავი თვლები თითქო დაეწვა სამხრეთის ხურვალე მზეს, ჩაენთა შიგ უშრეტი სიტკბო, ეშხი და სურვილები. ეს იყო სწორედ ნილოსის ნაპირზე ატყორცილი გრძნეული ქალი, ღვთაებრივი კლავატრა 2000 წლის შემდეგ ვაჟთა მაცდურად და ქვეყნების სანგოვე-

ად მოვლინებული. ერთხელ, მხოლოდ ერთხელ შემომხედა; ჩამიარა წელა მთვლემარე რხევით და წარმტაცი გრაცით. დამავიწყდა სად მივდიოდი. გაჰქრა ჩემის ხსოვნიდან პროფესორი და მისთან მაცადინობა. მოვბრუნდი უგრძნოთ, როგორც პიპნაზით გარინდული და დავედევნე უკან იმ გრძნეულ არსებას. მივდევი უაზროთ, შორე-ახლოს; მივდევი და არ ვიცოდი სად მივყავდი ამ ჯადოსანს, სად მიმართედა მისი თილისმა. ქალი მიცურავდა ჩემს წინ სინარჩართ, ვით ღამის თეთრი ჩვენება და არ მაქცევდა არავითარ ყურადღებას. გამოვფხიზლდი მხოლოდ მაშინ, როცა მომესმა ეტლში შემბმული შავი ულაცის საშინელი ჭიხინი, მისი დაღრენილი ტუჩის შეხება თეთრ მკლავზე, ამავე დროს ქალის უცნაური კივილი და თანაც ვიგრძენ უკან დაწეული ქორფა სხეული თუ როგორი ცახცახით მომესიგნა მკერდზე. ყოველივე ეს მოხდა ერთ წუთში. ამ ბედნიერმა შემთხვევამ მაქცია გმირად სწრაფად გავარტყი ცხენს მაგარი მჯიღი და მოვხვიე ხელი ჩემს მაცდურს; შევიყვანე იქვე კაფეში, ჩავსვი სავარძელში, მოვუჯეგ გვერდით და შიშისაგან ოდნავ გულწასული მოვიყვანე გონს ცივი ვეინით და დაშაქრული ნაყინით.

„გმადლობთ! დიდათ გმადლობთ, ბატონო! თვით განგებამ მოგავლინათ ჩემს მხსნელად; რომ თქვენ არა, ის გიყი ცხენი უსათუოდ მკლავს მომაგლეჯდა; კიდევ გმადლობთ დიდათ! ამ სიტყვებთან გამომიწოდა ხელი, რომელსაც შემოლილივით დავეწაფე საკოცნელად. ტიტინებდა სამადლობელ სიტყვებს მარჯნის პაწია ბაგენი და მიცქერდნენ უსაზღვრო სინაზით ოდნავ მინამული საოცნებო შავი თვლები, დაჩრდილული ღურღნა ვრძელი წამწამით.

და ის ნარჩარა ხმები ესხურებოდა ჩემს სულს, ვით ნოქტიურნოს ციური ჰანგები, ვით სენსანსის ღვთაებრივი ადაჟიო ..

„თქვენ კი არა, ღვთაებავ, მე გმადლობ განგებას, რომ მომცა საშუალება თქვენი გაცნობის, თქვენი ახლოს მზერის, თქვენთან საუბრის. მაგრამ მომეცით ნება გკითხოთ: ვინ ბძანდებით, ციურო, ვგზომ ტურფა, ვგზომ კეკლუცი და მომხიბლავი? შამცნეთ რათ დამიონა ერთი შეხედვით ჩემი გული, სრულად ჩემი არსება თქვენ თვალების ჯადო-თი-

ლისმამ, თქვენმა აუწერელმა სიმშვენიერემ? ვინა ხართ თქვენ: ზეცის ასული ჰაეროვანი, ფაქიზი ფრთებით, თუ ჯოჯობეთის მაცდური სული ჩემს დასაღუბათ მოვლინებული! ვინა ხართ, ქილო? მიპასუხეთ, გვედრებით? მოვიყარე მის წინ მუხლები და შევცქეროდი სასოებით მშვენიერ სახეს.

საბედნიეროთ ჩვენ გვეფარავდა გარეშე პირთა ცნობის მოყვარე თვალ-ყურიდან ტროპიულ მცენარეთა ფართო ფოთლები და თვით დარბაზის სიკარიელი.

ჩემს სიტყვებზე ქალი შეწითლდა ოდნავ, შემომხედა გაცნობით, დააშტერდა ჩემს აგზნებულ სახეს, წაშს მაცდური ღიმილი გამოკრთა ბაგეზე და ისევ გაჰქრა უცებ, როგორც ელვანა: გაუბწყინდა მიბნედილი თვალები და მომასხურა ფარულ სხივთა საიღუმლო ელექტრო.

„გსურთ გაიგოთ ვინა ვარ? ძლიერ გსურთ? მაშ კარგი, გეტყვით: მე სფინქსი ვარ, სფინქსი ათასეულ წლობით ტაძრებს რომ ამკობს იქ შორს ნილოსის პირას, ცხელს ეგვიპტეში, სფინსი დღემდე გამოუცნობი, ქალის უმანკო სახით, არწივის ფრთებით და ლომის ბრქალებით, სფინქსი უძღური ვით სუსტი დიაცი და იმავე დროს უძღველი ვით მძლავრი ლომი, მხეტია მეუფე! ნადირნი სხვა და სხვა ჯიშის ხომ კაცები ხართ, კაცუნები, პამპულო, სასაცილონი!...

და ამ სიტყვებთან ქალმა წყნარად გადიკისკისა; ოდნავ გამოჩნდნ მარგალიტები.

„ჩემო გულუბრყვილო ბავშო, ქალიც დღემდე ხომ გამოუცნობი გამოცანაა, ვით ფარაონთა მღუმარე სფინქსი, დარაჯათ მდგარი რომ იცქირება შორს უდაბნოში და არ ვიცით კი თუ რას უმზერს იქ... განაგრძო ქალმა.

„ჯადოსანო, თქვენი სხელი“?
„ჩემი სახელი? დოლორესა“...
„თქვენი გვარი“?

„რა საჭიროა! შემთხვევით ვნახეთ ჩვენ ერთმანეთი, ვისაუბრეთ საკმაოდ და დროა გავშორდეთ“.

ქალი წამოდგა წასასვლელად და გამომიწოდა ხელი. განწირულებამ მომცა საოცარი სითამამე და გამბედაობა; მოვხვიე სინაზით ხელი წელზე და ძალად ჩავსვი სავარძელში.

„არა, არ გაგიშვებთ აგრე! ძლივს ველირსე თქვენს გაცნობას, თქვენს მზერას, მეგ ხმის გაგონებას და ეს საოცნებო ჩვენება უნდა გაჰქრეს ჩემთვის ასე მალე, საუკუნოდ?! არას დროს! მიყვარხართ, ჩემო მშვენიერო! გაღმერთებთ!... უთქვენოთ სიცოცხლე არ შემიძლია! შემობრალეთ! დარჩით კიდევ ცოტახანს! მომეცით ნება ვნახოთ ხანდახან, დავსტკბე თქვენის მზერით, თქვენი ხმის გაგონებით! გთხოვთ მიბოძოთ მისამართი! ოჰ, ღმერთო! გეფიცებით მიყვარხართ გაგიყვებით!“...

ამ ჩემს გულუბრყვილო აღსარებაზე ქალმა მადიანად გადიკისკისა.

„მიყვარხართ“... ხა, ხა, ხა. „გაღმერთებთ“ ხა, ხა, ხა... უმანკო ბავშო, ვანა არსებობს სადმე სიყვარული?! მატყვილებთ ვანა! არა, ჩემო კარგო, სიყვარული იყო ნაზი ლეგენდა ოდესღაც მგონების მიერ მოგონილი; სიყვარულია შენსავით გამოუცდელ ქაბუთა ტკბილი ოცნება... ეჰ, ნუ

სტუდენტებით, ყმაწვილო! თუ ოდესმე იყო ამ ქვეყნად სიყვარული, ის გაპქრა რწმენასთან ერთად. დაიმსხვრენ კერპნი, დაიმსხვრენ ოლიმპოს ღმერთნი და მათთან ერთად მოკვდენ სამუდამოთ მშვენიერი ვენერა და ცელქი კუპიდონი. დღეს ამ საუკუნის მიწურულში, ამ კაპიტალიზმის ბინძურ ხანაში, სადაც ფული ბატონობს, უუსპეტაკეს სიყვარულის ყვავილოვან წალკოტის ნაცვლად მხოლოდ აფხორცობაა და გარყვნილებების ქაობი. ქალის სიტუტურფეს, მშვენიერ სხეულს, ზეციურ თვალებს და მარჯნის ბაგეთა უტკბეს კოცნას ჩვენს ეპოქაში ყიდულობენ მხოლოდ ფულით, ოქროთი, ბრილიანტებით და გაყინული შამპანიურით. „აგეფიცებით მიყვარხართ, მშვენიერო! მიყვარხართ გაგიფიცებით! მაჯადოებს ეგ ხმა, ეგ სახე, ეგ თვალეები! მიყვარხართ ისე მწვავეთ, როგორც კი შეუძლია შეიყვაროს ქართლოსის შვილმა! მიყვარხართ ისე სინაზით, ისე სათუთად, როგორც კი შეეძლო შეყვარება საშუალო საუკუნის რაინდს. თვით ზეცა მეხსნება ზენის მზერით; ზენს თვალეებში ვკვრეტ ციურ სამოთხეს; ეგ ზენი ხმა ხომ გლობა არის, ნაზი გალობა თვით ანგელოზის, ზეცის მუსიკა“...

ქალი მისმენდა გარინდებული და ყოველი ჩემი სიტყვა გულის სიღრმიდან ამოხეთქილი, ვატყობდი, საოცრად მოქმედობდა მასზე. თვალეები ავესო

ცრემლით, სუნთქავდა მიმედ. ის დამაცქერდა დიდხანს, დიდხანს, მომხვია ნელა, სულ ნელა კისერზე ხელი, მიმიკრა გულზე სინაზით, მორცხვდ დანაშა ჯადოსნური თვალეები და გაიფუჩუნა გრძობით: „ჩემო ბავშო, ჩემო გიჟო“... ჩვენი ბაგენი უნელით დაუახლოვდენ ერთმანეთს, ჩასკურეს სიყვარულის ხანბრძლივ ამბორში...

ეს იყო შარბათი; არა, რალაც ღვთიური სასმელი, მარჯნის ფიალით მოწოდებული, რომელიც ართობს სხეულს, იმავე დროს კი ამაღლებს სულს, ანიჭებს მას უზუნაეს სიტკბოს და ნეტარებას... „გელი ამ სადამოს ყ საათზე, რიშელიეს ქუჩა, 15, მესამე სართული, დარევე მარცხნივ; ეხლა კი ნახვამდის, ჩემო გიჟო“.

მომიცუნა ლოყაზე აღერსით ფუნთუშა ხელი, გამიღიმა სანეტაროდ და წამოდგა წასასვლელად. —გენაცვალე, ჩემო კერპო, მითხარი ვინ ხარ, ან რომელი ქვეყნის ობოლი მარგალიტი? —გრანდ ოპერის პრიმადონა; ესპანიელი... მომადახა ეს სიტყვები და უცებ გამიქრა თვალწინ, ვით მშვენიერი ოცნება. ვიდევ მარტო გაშეშებული და მიფჩერებოდი იმ წერტილს, სადაც ჩაინთქა და გაპქრა ასე უცებ ის საოცნებო მოჩვენება.

სირანო.

1/VII—923 წ. ბათომი.

მონუმენტალური თეატრი

სადისკუსიოთ.

თეატრალური ხელოვნების ისტორიულ-იმანენტური დიალექტიკა, ნაცვლად კამერულ-ინტიმური პრინციპისა, იძლევა პრინციპს-მონუმენტალურს.

მონუმენტალური თეატრი, ინდივიდუალურ განცდათა ნაცვლად, იძლევა კოლექტიურ მოქმედებათა მხატვრულ ასაწვას.

მასიურ-კოლექტიურ პრინციპს სავსებით ეფარდება მონუმენტალური თეატრის ფორმა: დეკლამაციურ-ვოკალიური ხოროები, მასიური პროცესიები და ცეკვა; კოლექტიური პლასტიკა და ასეულ სხეულთა მიმიკა, მარტივი და გარკვეული გრიმები (ნილაბამდე) და ასეთივე კოსტიუმები, როგორც ზოგად კონსტრუქტიულ და კოლორიტულ მთლიანის ელემენტები.

მონუმენტალური პრინციპი შლის ტრადიციულ თეატრის მიერ სცენასა და აუდიტორიის შორის ვავლებულ ხაზს და იძლევა პროსცენიუმს, მრგვალ სცენას და სხ. (სენისა და აუდიტორიის შედუღება).

მონუმენტალური თეატრი ახდენს მხატვრული ფორმების გადაფასებას. არის თეატრი, რომელიც

ამოცანად ისახავს ცხოვრების ასახვას ან ფოტოგრაფიულად, ან ტიპიურ განზოგადებით (რეალიზმი). ჩვენის აზრით, მხატვრულ პროცესს არ შეუძლია და იგი არც უნდა ცდილობდეს ცხოვრების ასლის მოცემას. ყოველგვარი ხელოვნება არის შემოქმედება და მაყურებელთა კლასიური ბუნების უტყუარი ასახვა. მონუმენტალური თეატრი ახდენს ცხოვრების ფერისცვალებას კლასიური ფსიქოლოგიის და იდეოლოგიის შუშაბანდით; ამიტომ იგი არც რეალისტურია, არც ნატურალისტური. არის თეატრი, რომელიც პირველ რიგზე ფორმას აყენებს, რომლიც გარეგნულად ბორკავს შინაარსს (კლასიზმი), ან ახდენს ძველი ფორმების რესტავრაციას და სტილიზაციას ძველივე იდეოლოგიის შენახვით; ან და შინაარს სრულებით არ ექცევა ყურადღება და მთავარი გულისყური მიზნობილია ფორმისადმი, რომელსაც ეძლევა აბსოლიტური მნიშვნელობა (ესთეტიზმი). მონუმენტალური თეატრი იცავს შინაარსიანობის და მისდამი შეფარდებული ფორმის პრინციპს. უკანასკნელად, არის თეატრი, რომელიც გატაცებულია მასალაზე მუშაობით, რაც საგრძნობლად ჩრდილავს ხელოვნების ცოცხალ შინაარსს, ამ შემთხვე-

ვაში შემომქმედი მთელ თავის ყურადღებას აპყრობს მასალის ექსპრესივობას და კონსტრუქციას. მისი საბოლოო მიზანია—სუპრემატისში. მონუმენტალური თეატრისათვის უცხოა ყოველგვარი ფეტიშიზმი, და მათ რიცხვში, მასალის ფეტიშიზმიც. თეატრს, როგორც ყოველგვარ ხელოვნებას, შეუძლია აირჩიოს ანალიტიური გზა. მას შეუძლია მიზნად დაისახოს არსის ძირითადი ელემენტების შერჩევა და მისი რეალიზაცია დაშლის საშუალებით (კუბიზმი).

თეატრს შეუძლია დაეყრდნოს არსებული კულტურის ელემენტებს და მიიღოს ნაწილი მთელად; მაგალითად, ნაწილის დანამიზმი და მაშინიზმი (ფუტურბიზმი).

მონუმენტალური თეატრის სინთეტიურია. თეატრი, როგორც ყოველგვარი ხელოვნება, არის მხატვრულად გარდატეხილი იდეოლოგია; არის თეატრი, რომელიც პირველის შეხედვით, არ ატარებს აშკარა არისტოკრატიულ, ან ბურჟუაზიულ სახეს, მაგრამ არსებითად იგი გახრწნილი და რეაქციონურია;

აი მაგალითებიც: მისტერიის და არლეკინის თეატრი. მისტერია-რელიგიურ-ავტორიტარული იდეოლოგიის განსახიერება; არლეკინობა-კი დაფუძნებულია თეატრალური ტიპების მარადისობის ყალბ იდეაზე. ორთავე აღნიშნული სტილი ეწინააღმდეგება პოზიტიურ-რელატიური იდეოლოგიის სტილს, რომელზედაც ეყრდნობა მონუმენტალური თეატრი. სიმბოლისტიურ-მარიონეტული თეატრი. სიმბოლისში—ხელოვნების ენაზე გადთარგმნილი მეტაფიზიკურ-მისტიური დუალიზმია მარიონეტად აღაშინი ხდება იმ კლასის წარმოდგენით, რომელიც არსებულ ისტორიულ ეპოქაში დარჩა „უსაქმოდ“ და შეითვისა უიმედო, პასიური სოფლმშენველობა. ყოველივე ეს უცხოა იმ კლასისათვის, რომლის ხელოვნური შემოქმედება ატარებს ოპტიმიზმის, აქტიობის, ბრძოლის, ორგანიზაციულობის, თვითდამკვიდრების, პოზიტივიზმის და კოლექტივიზმის ბეჭედს.

გროტესკის და იმპრესიონიზმის თეატრი. გროტესკს და იმპრესიონიზს აქვთ ერთი რამ საერთო: ორთავე სტილი წარმომდგარია ფსიქოლოგიურ

დაშლილობა-დანაწილების ნიადაგზე. გროტესკს მუდამ ახასიათებს შინაგანი წინააღმდეგობა, თვით-უარყოფა.

იმპრესიონიზმი არის კაპიტალისტური აგონიის ნერვოული მოქალაქის ფსიქოლოგიური განცდა, როდესაც მთლიანი პიროვნება კნინდება.

იმ კლასს-კი, რომელიც ფოლადის გიგანტის და საყოველთაო ორგანიზატორის როლში ევლინება თანამედროვეობას-არაფერი აქვს საერთო იმპრესიონიზმის ავადმყოფ სულთან.

როგორია მონუმენტალური თეატრის აქტიორი? აქტიორი-ავტორის ტექსტის გრანოფონი, ადგილს უთმობს აქტიორს-იმპროვიზატორს.

აქტიორი-მარიონეტი რეჟისორის ხელში, ადგილს უთმობს აქტიორს-შემომქმედს.

აქტიორი-სპეციალისტი სიტყვაში (დრამა), მიმიკაში (პანტომიმა), სიმღერაში (ოპერა), ცეკვაში (ბალეტი)—ადგილს უთმობს აქტიორს-სინთეტისტს, რომელიც სრულქმნილია ტონალობით, სიმღერით, პლასტიკით და ბალეტით.

განცდის აქტიორის ნაცვლად, რომელსაც სცენიურ გეგმაში გადაქვს თავისი პირადი შემთხვევით-ემაციონალური განცდა და რომელიც ხელმძღვანელობს ძველი ცხოვრების ტრადიციებით, მონუმენტალური აქტიორი იძლევა კოლექტიური ფსიქოლოგიის გამოვლინებას, რისთვისაც იგი იყენებს მთელ თავის ფსიქიურ ძალთა კომპლექსს.

აქტიორი-კონსერვატორი, რომელიც უკან იხედება, ადგილს უთმობს აქტიორს—რევოლიუციონერს, რომელიც ჰქმნის ახალ თეატრს და რომლისთვისაც ძველი მხოლოდ მასალაა.

ახალი აქტიორი სცენიურ სახეებს ჰქმნის რეჟისორის კომპოზიციის საერთო გეგმით.

უკანასკნელად, აქტიორი-ინდივიდუალისტი, რომელიც ცენტრში თავის თავს ათავსებს, რომელიც მხოლოდ თავის თავზე ფიქრობს, ადგილს უთმობს აქტიორს-კოლექტივისტს.

ასეთია, სქემატიურად, მონუმენტალური თეატრის ძირითადი პრინციპები.

თ. სინარულიძე.

აბესალომა და ეთერი

სრულიად საჭირო არ არის პატრიოტული მოტივი, რომ სალიტერატურო, თუ სახალხო სიტყვიერების ნაწარმოები ეროვნულად იქცეს. ასეთია აბესალომა და ეთერის თქმულება, რომელიც საყვარელ საუნჯედ გაუხდია ხალხსა. მისმა განსცენიერებამ სიტყვა-ხმა-საკრავ შეწყობით შთააბერა უკვდავი მარად ცხოველი სული და გამოამხეურა აბესალომ, ეთერ, მარინ ვარსკვლავი და მურმან, რომელნიც მანამდე ჩრდილში იყვნენ.

აბესალომ და ეთერის თქმულება თავიდანვე გალექსილი ყოფილა ისევე, როგორც სურამის ციხისა და, უნდა ვიფიქროთ, დრამატიულის ფორმითაც. ამას ცხად ჰყოფს ის ლექსად დარჩენილი რეპლიკები, რომელსაც დღეს ხალხი ჰმღერის. არ ვიცით, ვინ იყო ის ბედნიერი ქართველი რომელსაც ლექსად შეუქმნია ეს პირველი ქართული დრამატიული პოემა, მაგრამ შემდეგში კოლექტივი შემოქმედების ბეჭედი დჰსმია, რადგანაც ვერსიები არა თუ შინაარსის მეტნაკლებობით გაირჩევა, არა-

მედ ერთი და იგივე ფრაზეოლოგია სხვა და სხვა ნაირად გამოიქვეყნა. თქმულების მთლიანობის აღსადგენად საჭიროდ დაგინახე ყოფილი ვერსია რაც დაბეჭდილი იყო, ან გაგონილი მქონდა შემეყრითა და ამესხა ერთ ჩონჩხად თავიდან ბოლომდე ყოველი ნაწილის თავთავის ადგილზე მოქცევით. პირველი ასეთი ნაცადი დაბეჭდვით გაზ. ფასკუნჯში და ქართველმა კომპოზიტორებმა მაშინვე მიაქციეს ყურადღება. კომპოზიტორი არა ვარ, რომ დავაფასო ზაქარია ფალიაშვილის მუსიკა, რომლითაც გამოსთქვა სულის კვეთება აბესალომის, ეთერის და მურმანისა, მაგრამ იმდენი ყურთა სვენა მაინც მაქვს, რომ ვსთქვა, რამდენადაც დემონის და ლატის მუსიკა, ეუცხოება ქართველსა, იმდენად აბესალომ და ეთერის მუსიკა ქართულია და გულს მისახვედრი არა თუ მარტო იქ, სადაც ეთნიკურ კოლორიტს გვიხატავს, არამედ იქაც, სადაც ნამდვილი მუსიკალი შემოქმედება სჩანს ავტორისა, მაგალითად ოპერის მესამე მოქმედებაში, რომელიც მთლიანად შედევრია და დამყარებული ქართული ძველებური გლოვის ზარის კილოზე. მაგრამ აბესალომ და ეთერის თქმულება დიდი საუნჯეა თავისი სხვა და სხვა იდეითა, რომელიც ასულდგმულებს. ხალხის ფიქრით დედოფლად შეიძლება გლეხის ქალიც დაჯდეს, ტურფა როგორც დარბაზში, ისევე ქოხშიაც შეიძლება იყვეს. მეფე უბრალო მწყემს გოგოს რომლის სიყვარულისგანაც ხელქმნილა, დედოფლის გვირგვინს დაადგამს, მეუღლედ გაიხდის. გლეხის ქალი კიდევ პატიოსნების მიმდევარი, ქმრის ერთგულია და მასთან ყოფნის მოსურნე მისი სიკვდილის შემდეგაც. აი რას ათქმევ ნებს ხალხი ეთერს მომაკვდავი აბესალომისთვის

ვერ დავსომე ჭირთა თმენაო,
 უშენოდ არ მაქვს ლხენაო.
 მე შენეული დანაო
 უბეში მიძევს განაო,
 ამოვიღებ და დავიცემ
 მარცხენა ძუძუსთანაო,
 პირი ჩემკენა, ტარ შენკენ;
 ზედ დაგაკვდები განაო!

შმინდა სიყვარული ხალხს ერთგვარ კულტად დაუ-

სახია და ის, ვინც ჩადგება მოყვარულ ცოლქმარ შუა და ბედნიერ ცხოვრებას გაუშვარებს, შეუმჩვენებია, წყევა კრულვით მოუხსენებია, მოყვარულ ცოლქმართ საფლავი კი ვარდ ყვავილებით შეუიკია.

ორგულ ვეზირის საფლავზე
 ეკალნიპც იქნებიაო,
 ვირნიმცა მოსძოვდიანო
 ლეკვნიმცა იყეფიანო.
 ია და ვარდი რა ურთერთ
 მოხვევენად იხრებიაო,
 ეკალ ნარნიმცა გაჩნდების
 და შუა იყოფიანო

ხოლო ბელიარ ეშმაკი, რომელთაც მურმან ვეზირმა თავისი დედის სული მიჰყიდა და სამაგიეროდ ჯადო გამოართვა, რომ ეთერ შესძულებოდა ქმარსა და მერმე თვითონ ხელში ჩაეგდო, ხალხმა ისე წარმოიდგინა, რომ შეაცოცხლა აბესალომისა და ეთერის ბედი და ცხოვნება შეათვლევინა. რა მშვენიერები ჰყვენია! ისევე ადგებიანო? ადგომა წესიმც ნუ არის, სულითამც ცხოვდებიანო!

ასეთია ჩვენი ხალხის უხედულება სიყვარულზე, რომელსაც თან ახლავს პატიოსნება ვიდრე თავის განწირვამდე.

თუ აბესალომ და ეთერის თქმულების შინაარსი ისეთი მიმზიდველია, მისი მაზუნია მიმზიდველი ფორმა, რომელიც შინაარსს ჰმოსია. ფრანგული თქმულება, კარგ შინაარსს უკვდავ ჰყოფს კარგი ფორმით, აბესალომ და ეთერით ლექსზე გამართლებულია. ქართული ხალხური პოეზიის სტილის პოეტურობას ხელოვანი პოეტი ჯერ ვერ მიმწვდარა! გულის გასაგმირალ და მარგალიტ წყობილ ლექსს მხოლოდ ხალხის გენია ჰქმნის მაგალითები არ მომყავს, რადგანაც საჭირო იქნება მთლად თქმულების დაბეჭდვა. აბესალომ და ეთერის თქმულება პირველ ქართულ ოპერად იქცა და იმდენად საყვარელი გახდა ხალხისა, რომ ასჯერ დაიდგა ოთხი სეზონის განმავლობაში!

პეტრე მირიანიშვილი.

სახელგამოცხადება

„მე მინდა ერთს ძალიან არა ნორმალ მდგომარეობას მივაქციო მკითხველის ყურადღება—სწორს გაზეთის ფურცელზე ერთი ქართველი მწერალი. — ამისი ძნალოგიური საკითხების შესახებ ხშირია წერილები (და ისიც ძალიან გვიან). უფრო ხშირად კი ეს წერილები არის „ხმა მღ ლადებლისა უდაბნოს შინა“. დააკვირდით ჩვენი დედაქალაქის პროსპექტებს და შთაეარ ქუჩებს. წიგნის სავაჭროები ერთმანეთს ეცილებიან დარბაზების, ვიტრინების, წარწერების უკეთესობაში და აუარებელი ყოველ-

გვახი წიგნების გამოფენაში. წამოდით ვერის დაღმართიდან რუსთაველის პროსპექტით სასახლემდე, რომ თითებზე დაიწყეთ წიგნების სავაჭროების დათვლა, თქვენ არ გეყოფათ თავისი ხელფების თითები. საუცხოვო გამოცემები არის. თვით ყდა და მასზე მხატვრობა გეუბნებათ გემოვნებაზე, მაგრამ ამ წიგნებში იაქესავით ვერ შეხვედებით ქართულს. იმედს ნუ დაჰკარგ ვთ. შეხვედებით აქა-იქ ქართული წიგნების სავაჭროებსაც, მაგრამ აქ ერთი რამ გამოიურკვევლია. ვსცდები რომ ქართულს ვუწოდებ... მაგრამ

არა... წარწერა ხომ ქართულადაც არის და აგრეთვე თუ ორი წილი რუსული წიგნებია, ერთი წილი მაინც არის ქართული. ფარდის უქონლობის გამო მზის სხივებით ისე გაყვითლებულია ისედაც „საცოდავი“ გამოცემები რომ ქლექს დამსგავსებია და გვეგონებათ წარღვნამდის დაბეჭდილი. იმ ამგვარი ნიშნებით მიხედვით ქართული წიგნების სავაჭროებს.

ბაზარზე არ არის ქართული წიგნი და თუ არის ისე ცოტა და ფერმკრასალი, რომ მისი არსებობა არა სჩანს. სახელმწიფო გამომცემლობას ეტყობა ძალიან სისუსტე, მაგრამ სინამდვილე კი არის ეს მისი თვისება. განათლების კომისარიატს ერთობ დიდი საქმე და ხარჯი აქვს; შეიძლება ეს არის ერთი მიზეზთაგანი? ქართული წიგნი ვერ აკმაყოფილებს მოთხოვნილების მინიმუმს. ჩვენი წიგნები მომაკვდავად გამოიყურებიან აქა-იქ ვიტრინებში. რუკა გქირდებათ უცხო კაცს, რომ მათი სავაჭრო შიგნით, მაშინ, როცა რუსული წიგნების სავაჭროები თვით ტრამვაის ვაგონების სახურავებზე წარ-

წერებით სადგურიდან გაბრუნდნენ (ტრიბუნა № 529).

ამნაირად:

1) ტფილისი და მაშასადამე საქართველო მოფენილია რუსეთიდან შემოზიდული წიგნებით.

2) ამავე დროს ბაზარზე არა სჩანს ქართული წიგნი და თუ არის ისე ცოტა და ფერმკრთალი, რომ მისი არსებობა არა სჩანს. სახელმწიფო გამომცემლობის ეს „საცოდავი“ გამოცემები მართლაც ქლექს დამსგავსებია და წარღვნამდის დაბეჭდილი გვეგონებათ.

3) სახელმწიფო გამომცემლობას ეტყობა მეტისმეტი სისუსტე, და ეს უარყოფითი თვისება გამჯდარი აქვს ძვალრბილში და სხვ და სხვ.

საინტერესოა რა პასუხს გასცემს ზემოხსენებული წერილის ავტორს სახელმწიფო გამომცემლობის კოლეგია.

№ №.

ქართული პოლემიკა

დრო არის «გადაიჭრას პრობლემა» ყოველად სამარცხვინო ქართული პოლემიკის შესახებ. არავისთვის დაფარული არაა ის მეტად სამწუხარო გარემოება, რომ უკანასკნელი წლები ქართული ლიტერატურისა ხასიათდება მრავალი არანორმალური მოვლენებით. ერთერთი ამ მოვლენათაგანი არის — ის პოლემიკური გამოსვლებიც, რომელსაც აწარმოებს მთელი რიგი ქართველი ახალგაზრდა მწერლებისა. როგორც ყოველ დარგში, ქართულ მწერლობაშიაც მოიპოება თავზე ხელაღებული და ყოველმხრივად სინიდის გარეცხილი ელემენტები; ვითომდა იდეური და პრინციპიული მოსაზრებით ეს რენეგატები მოწინააღმდეგესთან კამათის დროს მიმართავენ ისეთ საშუალებებს, რომლის იარაღად გამოყენებას არასდროს პატიოსანი მოკამათე არ მიმართავს. თქვენ რომ ახალგაზრდა მწერალს გულწრფელად მიუთითოთ რომ ზოგიერთი მისი გამოთქმა ცოტათი არ შეესაბამება სიმართლეს, იგი პასუხად გადმოანთხევს მთელს მორევს ყოველად მოურიდებელი ლანძღვა-გინებისას; ხოლო თუ თქვენ გაბედეთ და იოტისოდენა მსგავსება აღმოაჩინეთ მისსა და სხვის სტრიქონებს შორის, იგი მზადაა რომ ფიზიკურადაც კი მოგაყენოსთ შეურაცხყოფა. გაგონილა ასეთი რამ? თუ თქვენ არ ეკუთვნით იმ ბანაკს, რომელსაც ის ვაჟბატონი შეფარებია, თქვენ უკვე მისი მოსისხლე მტერი ხართ, და მაშინაც თქვენთან კამათის დროს მისთვის არავითარი ზრდილობა — არავითარი ლიტერატურული ეთიკა არ არსებობს. ასეთ ტიპებს სპეციალობად გაუხდიათ ლანძღვა-გინება. პრესა, ქართული ჟურნალ-გაზეთების ფურ-

ცლები აშშორებულა მათი წერილებით, ისინი განსაკუთრებულ უბის წიგნს ატარებენ, რომელშიაც გაფაციცებით შეაქვთ ქუჩაში გაგონილი სალანძღავი ჟარგონი, რომ თავის დროზე გამოიყენონ იგი. ამ საცოდავ ტიპებს თავიანთი თავი დიდ დემონიურ პიროვნებებად ყავთ წარმოდგენილი, ფიქრობენ, რომ მთელ ქვეყანას მათი ეწინია, წარმოუდგენიათ რომ მათ ვერაფერ დაამარცხებს მაგრამ ხშირად შეებმება მას მეორე ასეთი ტიპი და მთელი ქვეყანა მოწმეხდება ჯერარსმენილი ურცხვი და მყრალი ვაქხანალითა, გასაოცარია როგორ წარმოიშვა საქართველოში ასეთი ტიპი? ზრდილობა ხომ ერთი უმთავრესი თვისებათაგანია ქართველი კაცის. ჩვენ გვქონდა მწერლობა, გვეყვანდნენ მწერლები, მაგრამ ასეთი რამ არ ყოფილა. ეს სპეციფიურად ახალი მწერლების პოლემიკაა. ასეთ მდგომარეობას კი ბოლო უნდა მოეღოს; იღვირახსნილი და უტიფარი ტიპებისაგან უნდა გაიწმინდოს ქართული ლიტერატურა. მწერალთა კავშირებში უნდა იქნას დასმული საკითხი ამ ტიპების შესახებ, რადგან სწორედ ასეთი ტიპები სცემენ ჩვენი ლიტერატურის პრესტიჟს. მწერალთა კავშირიდან უნდა გარეკონ ინტრიგანი და კავშირის სახელის გამტეხი წევრები. რედაქციებმა სამუდამოდ უნდა მიუხურონ კარები ასეთ ტიპებს. ფართო საზოგადოებაშიც უნდა აუწიოს ყურები თვითეულ შემთხვევისთანავე, და მეორეჯერ ეს ტიპი ვეღარ გაბედავს «კამათს». ასე უნდა მოხდეს ეს ამბავი. პოლემიკა პოლემიკას უნდა ჰგავდეს და არა წუმპეს.

პალლაძინი.

გიგლიოზობრასია

შესანიშნავი წიგნი. გამოქვეყნდა შესანიშნავი წიგნი „ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე“. დიდი ტანის წიგნი, შეიცავს სულ 424 კაბადონს და შესდგება 19 გამოკვლევა წერილისაგან. ზოგიერთი მათგან საზოგადო ხასიათისაა და დაწერილია უცხო ენაზე, მაგ. გამოკვლევანი ს ვირსალაძისა, გ. ჩუბინაშვილისა, ა. რაზმაძისა, სხვები დაწერილია ქართულად და უაღრესი მნიშვნელობისანი არიან.

„მოამბეს“ ქართულ წერილთა შორის უპირველეს ყოვლისა მკითხველის ყურადღებას მიიპყრობს ივანე ჯ. ვახიშვილის ვრცელი მორჩებით დაწერილი გამოკვლევა „ახლად აღმოჩენილი უძველესი ქართული ხელნაწერები და მათი მნიშვნელობა მეცნიერებისათვის“ („მოამბე“ 319—391). თავის ამ „წინასწარ მოხსენებაში ნიმუშების დართვით“ უძველეს ქართულ ხელნაწერიდან ავტორი არა თუ ნათელს ჰყენს თვით ამ ხელნაწერებს, არამედ მათ ნათელით გააშუქებს საქართველოს ამ ეპოქებს, რომელთაც დღევანდლანდ სიბნელის ზეწარი ეფარათ და რომელთაც სთვლიდნენ უკულტურო-უმწერლობო ხანად, როცელსაც ვითომ ებადაო მხოლოდ ქართული ანბანი და ისიც მოგონილი ვილაც მესროფისაგან! ივანე გზა და გზა შეეხება მრავალ ჯხუმ დასკვნებს საქართველოს წარსულის შესახებ და არღვევს მად თავის მკვეთრ ლოდიკის და აუვარობულ ცოდნის შემწეობით. აქ, ასე ვთქვათ ივანეს ყოველი სიტყვა ცალკე აღმოჩენაა საქართველოს საისტორიო, საპალეოგრაფიო და სალინგვისტო დარგებში, და სრულიად მართალი იყო სერგო გორგაძე, როდესაც ჩვენი ვანოს ხსენებულ მოხსენების მოსმენის შემდეგ რომ მომეგება სიტყვებით: „ოა ბედნიერნი ვართ, რომ ვცხოვრობთ დიდ აღმოჩენათა ხანაში!“ მისი პირით თვით ქაშმარიტება ლაღადებდა მაშინ.

ამგვარივე ხასიათისაა დეკანის **კ. კეკელიძის** პატარა, მაგრამ მრავალ-მეტყველი გამოკვლევა „როდისაა ვადაწერილი აღიშის სახარება“. აქაც ახალი აღმოჩენაა: თურმე ქართველთა სისტემა წელთა აღრიცხვისა მიჰყვებოდა სამს ერას, ბერძნულს, აღექსანდრიულს და პანოდორესის, და ამათ მიხედვით აღიშის ქართული სახარება დაწერილი ყოფილა სწორეთ 897 წელს.

პროფეს. აკაკი შანიძის ორი წერილია დაბეჭდილი „მოამბეში“. ერთია „ნაშთები მესამე პირის ობიექტიური პრეფიქსის ხმარებისა ხმოვანების წინ ქართულ ზმნებში“ და მეორე „უძველესი ქართული

ტექსტების აღმოჩენის გამო“. ორივე წერილში ავტორი წმინდა ქართველური მუყაითობით გარკვევს მის-მიერ აღძრულ კითხვას და მეცნიერულ კვლევადიებით მკითხველს თვალწინ დაუყენებს ახალ და ახალ აღმოჩენებს ქართულ საგრაამატიკო მეცნიერებაში.

მიიქცევს მკითხველის ყურადღებას აგრეთვე წერილი გეორგე ჩუბინაშვილისა „მცხეთის ჯვარის მცირე ტაძარი“, რომელშიაც ავტორი ცდილობს გამოარკვიოს, ვინ ააგო ეს ტაძარი მე-7 საუკუნის დამდეგს.

გ. წერეთლის Homericა ერთი მშვენიერებათაგანია უნივერსიტეტის „მოამბისა“ (გვ. 139—147). მისი ეტრატზე ნაწერი ოდისეის ნაწყეტი აღმოჩნდა მეოთხე საუკუნის ძეგლად. დღევანდლამდე ყველაზე უფრო ძველ ნუსხედ ითვლებოდა ორი ხელნაწერი ოდისეისა და ორივე ეკუთვნოდნენ მეთათე საუკუნეს. მაშასადამეო, დაასკვნის ავტორი დაწერის დროის მიხედვით ჩვენს ნაწყეტს უჭირავსო პირველი ედგილი.

პ. მელიქიშვილის წერილი „ჩვენებური ყველი“ სავსეა დიდ საყურადღებო ცნობებით შესახებ იმისა, თუ როგორ კეთდება შვეიცარიული ყველი საზოგადოდ და ჩვენებური ყველი განსაკუთრებით, ყველის ანალიზები გვიჩვენებენ, რომ შვეიცარიულ ყველში 32,63 პროც. წყალია, 35,9 პროც. ცხიმი, თუშური („ლაუნის თავი“) 32,64 პროც. წყალი, 32,75 პროც. ცხიმი (ცხრილი 1).

მეორე ცხრილის ჩვენებით: ნამდვილი შვეიცარიული ემენტლისა: წყალი 34,38, ცხიმი 29,75; საქართველოში 1882 წელს დამზადებულ შვეიცარიულში: წყალი 32,74, ცხიმი 32,26, 1920 წელს დამზადებულში წყალი 32,64 და ცხიმი 35,9.

სამდროვოა **გ. ნათაძის** ვრცელი წერილი „რამოდენიმე მომენტი საფრანგეთის რეგოლიუციის დროინდელი საგლეხო კანონმდებლობისა“. დიდის ხალისით იკითხება მეცნიერული გამოკვლევანი პროფესორებისა **გ. ლაშაბარაშვილის**, **თ. ბებურიშვილის**, **გ. ახვლედიანის**, **ა. თვალქრელიძის**, **ა. ხარაძის**, **დ. უზნაძის** და **ივ. ჯავახიშვილის** მეორე გამოკვლევა სათაურით „გლეხთა მოძრაობის ისტორიის ერთი ფურცელი ძველ სომხეთში“. დასასრულ ვიტყვით, რომ „ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე“, თვალსაჩინო ძეგლია და შემოძლია ვურჩიო შეიძინოს იგი ყოველმა ქართველმა და გულდასმით შეისწავლოს. („ტ“).

მოსე ჯანაშვილი.

ჩეღაძეციხისაგან. ამ ნომრისთვის დამზადებული საბიბლიოგრაფიო შენიშვნები: 1) საბაშელის „ანათებული ხეივანი“, 2) ალექსანდრ ბლოკის „თორმეტი“-ს ქართული თარგმანები, 3) ყურნელი „აგრდემლი“ და სხვ. გადადებულია შემდეგი ნომრებისათვის.

მ ა შ ი ა ნ ა

სრულიად საქართველოს შუქრადთა კავშირში. შემოდგომიდან განზრახულია სამხატვრო-სალიტერატურო გაზეთის გამოცემა. აგრეთვე განახლება სალიტერატურო ხუთშაბათები ხელოვნების სასახლეში. სიმფონიური კონცერტები. სახალხო განათლების კომისარიატის და პროფესიონალურ კავშირთა გამგეობის ინიციატივით ტფილისში გაიხსნა სიმფონიური კონცერტების სეზონი კონცერტები იმართება ორ ბაღში 1) ცენტრალურ მუშათა კლუბში და 2) პროფესიონ. კავშირის კლუბში ორკესტრის სათავეში, რომლის რიცხვი აღის სამოც კაცამდე, სდგას სახელმწიფო ოპერის მთავარი რეჟისორი ივანე ფალიაშვილი აგრეთვე კაპელმეისტრები ბრონი და ნეიმანი. ამბობენ რომ კონცერტების მომწყობთ განზრახული აქვთ მოიწვიონ საღიორი-როდ კომპოზიტორი გლაზუნოვი და აგრეთვე სიმფონიური კონცერტების ცნობილი დირიჟორები:

კუპერი, მალკო და შტეინბერგი. საშემდგომო დიდი გამოფენა. სახვითი ხელოვნების სექცია ტფილისში ემზადება დიდი საშემოდგომო გამოფენისათვის. გამოფენილი იქნება სურათები, ქანდაკებები და სახურთაშობღვრო პროექტები-გამოფენამ უნდა გააერთიანოს ამიერ-კავკასიის ყველა სამხატვრო ძალები. დრო გამოფენისა შეფარდებული იქნება სახე. ხელოვნ. სექციის წევრთა ამიერკავკასიის ყრილობასთან. გამოფენაზე იქნება აგრეთვე ცალკე განყოფილება ბავშვთა შემოქმედებისათვის.

საქართველოს სამხატვრო აკადემიის სტუდენტები. ამჟამად საქართველოს სამხატვრო აკადემიის სტუდენტებისა და მსმენელების ნაწილი იმყოფება მცხეთაში, წინანდელი სატახტო ქალაქის სიძველეთა შესასწავლად. ექსკურსია მცხეთას დაჩნება აგვისტოს I რიცხვამდე.

სამხატვრო აკადემიის პროფესორები. აკადემიის საბჭომ დაადგინა ხუროთმოძღვრების ფაკულტეტზე მოწვეულ იქნას ორი პროფესორი აღნიშნული ფაკულტეტის პროგრამის სავსებით განხორციელების მიზნით.

სამხატვრო ინსტიტუტი. ტფილისში გაიხსნა ქართული სამხატვრო ინსტიტუტი; მსმენელთა რიცხვი უდრის 400 კაცს.

სახელოვნო კომიტეტის გაუქმება. საქართველოს განათლების კომისარიატის დადგენილებით გაუქმდა განათლების კომისარიატთან არსებული სახელოვნო კომიტეტი, მთელი მისი შემადგენლობით. გაუქმებულია აკადემიური თეატრის მმართველობა. აგრეთვე გაუქმებულ იქნა აღნიშნულ მმართველობასთან არსებული პოლიტიკური კომისარის თანამდებობა.

სხადი ქართული ოპერა. თელივის სამუსიკო შკოლის დირექტორმა ლეო ფალიაშვილმა დაასრულა ოპერა „ვეფხისტყაოსანი“ რომლის ლიბრეტოდ გადაკეთება ეკუთვნის პეტრე მირიანიშვილს. ოპერის

სახელწოდება „ნსტარ და ტარიელ“ ლიბრეტო შედგენილია მ.ტად მოხდენილად.

სამხატვრო აკადემიის ბინა. განათლების კომისარიატის დადგენილებით შემუშავებულ იქნა ხარჯთა აღრიცხვა სამხატვრო აკადემიის შენობის კაპიტალური რემონტის მოსახდენად.

ასევე და დაუსრულდა ტფილისში. ასევე და დაუსრულდა დუნკანი ამ ხატულზე ეწვევა ტფილისს. დუნკანთან ერთად მოემგზავრებიან პოეტები ცსნინი და მარიენგოვი.

თამარ მეფის მუხრატები. განზრახულია ცალკე წიგნად გამოსაცემად მოსე ჯანაშვილს გამოკვლევისა „თამარ მეფის“ მუხრატები; ამ გამოკვლევის წერილებად ბეჭდვა უკვე დამთავრდა გაზ. „ტრობუნაში“.

სხადი წიგნი. თბილისში გამოვიდა ალ. ვაჩიშვილის წიგნი „სოცოლოგიის შესავალი“, რომელიც წარმოადგენს ავტორის მიერ წელს გაზეთულის სემესტრის განმავლობაში სახელმწიფო უნივერსიტეტში წაკითხული ლექციების კრებულს ამ წიგნის გამოსვლას დიდი მნიშვნელობა აქვს ჩვენს სამეცნიერო ლიტერატურისათვის მით უმეტეს რომ ქართულად ამ გვარი წიგნი სრულიად არ მოიპოვება.

პროფესორი დიმიტრი უზნაძე სახელოვნო განათლების კომისარიატის პროფ. განათლების განყოფილებამ სამეცნიერო მხნით გერმანიაში მიავლიანა სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი დიმიტრი უზნაძე.

სარგის კაკაბაძის რეფერატი. საქართველოს საიტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების კრებაზე სარგის კაკაბაძემ წაიკითხა რეფერატი ლაზიკის ეთნოური შედგენილობის შესახებ. რეფერატი მეტად საინტერესო აღმოჩნდა.

საქართველოს მუზეუმის ფასადი. საქ. მუზეუმის სამშენებლო კომისიის მიერ მოწყობილ იქნა გამოფენა მუზეუმის ფასადის გადასაკეთებლად წარდგენილი გეგმებისა. გამოფენილი იყო ხუროთმოძღვართა, კალაშნიკოვის, კალგინის, სვეროვის და სხვ. გეგმები. სპეციალურმა კომისიამ უკვე გადასწყვიტა სვეროვის გეგმის მიღება, მხოლოდ იმ პირობით, რომ სამშენებლო კომისიამ ეს გეგმა უნდა გადააკეთებინოს. ამბობენ რომ გამოფენა ვერ იყო წესიერად მოწყობილი რის გამოც ტფილისის ქართველობა ვერ გამოეხმაურა ამ დიად ეროვნულ საქმეს.

გიორგი ქუჩისშვილის წიგნი. დაიბეჭდა და გამოვიდა გიორგი ქუჩისშვილის ლექსთა კრებული „შრომისა და ბრძოლის სიმღერები“. ეს არის პოეტის მეექვსე წიგნი. გამოცემულია სახელმწიფო გამომცემლობის მიერ.

იაკობ ნიკოლაძის სხადი ქანდაკება. მოქანდაკე იაკობ ნიკოლაძემ დაამთავრა სხადი ქანდაკება „წინება“, რომელიც გამოკვეთილია ქვისაგან.

კომუნალური მეურნეობა

ქ. ბათუმისა

ა მ რ თ ი ა ნ ე ბ ს :

1-ლ სახელმწ. ქარხანას

ყოფილი შელენგოვსკისა,—ყარსის ქ. № 9.

თუთის ქარხანა. გადასახურავი რკინის გადამზადება. გამოიმუშავება თუთისეული სახურავებისა და სხვა-სახურავი არმატურები. დამზადება დათუთული სახურავებისა და სხვა საგნებისა. ქარხანას აქვს დამზადებული მრავალი საჭირო საგნები. ვადალება და მოწყობა გრუზოინებისა მექანიკური საშუალებით.

2-რე სახელმწ. ქარხანას

ყოფილი კაპლანისა,—პუშკინის ქ. № 9.

მექანიკური, სპილენძისა და თუჯის სახმელი ქარხანა. იღებს შეკვეთებს ყოველგვარი ნაწილების დასამზადებლად, ჩამოსასხმელად და აგრეთვე მანქანების შესაკეთებ.

3-ე სახელმწ. ქარხანას

ყოფილი პიტოევისა, ბაქოს ქუჩა.

შეკეთება და გაწყობა ავტომობილებისა და ეტლების. შტამპის განყოფილება.

საკომერციო განყოფილება «ბ უ მ»

(ბათუმის უნივერსალური მაღაზია).

მიხაილოვის ქ. № 25.

ვაჭრობა ბითუმად და წვრილად, საქონლის გაცვლა-გამოცვლა საკუთარი ხარჯითა და საკომისიოდ. კომუნალური მეურნეობის ქარხნების ფაბრიკატებით ვაჭრობა. ამიერ-კავკასიის საქონელი. საწყობები, რომელშიაც მიიღება შესანახად საქონელი.

ფირფიცრის ქარხანა

პუშკინის ქუჩა.

ფირფიცარი და სის ნახევრები.

ბეჭდვითი სექცია

ოვლობეინის ქუჩა.

სტამბა და ლიტოგრაფია. მიღება შეკვეთებისა.

სათხოვი განყოფილება

მართველობასთან

მონოპოლიური ვაეიდვა ბათომში ნავთის, ბენზინისა და სხვ. სამანქანო ზეთების.

სე-ჭყის სემპცია

დამზადება ყოველგვარი სე-რეის, შემის და ნახშირის. ვაჭრობა საწყობებში ადგილობრივი საჭიროებისათვის და გატანა სასღვარ ვარედ. იღებს წინადადებებს დაწესებულებებისას და კერძო პირებისას დიდძალი სე-ტეის მისაწოდებლად.

სახელმწიფო ქიმიური ქარხანა.

ფერადების დამზადება. მზადაა დიდძალი საქონელი უმაღლესი ხარისხისა.

თამბაქოს ქარხნები.

საევაკუაციო მიმღები ჰუნკტი

ქ. ბათუმში ცენტრალურ მუშათა კლუბის უფილ ბინაზე 1923 წლის 1 ენკენისთვიდან იხსნება საევაკუაციო მიმღები ჰუნკტი სანატორიის ტიპისა იმ ავადმყოფთათვის, რომლებიც იგზავნიებიან რსფსრ-იდან აფხაზეთის ს.ს. რესპუბლიკაში ქ. ბათუმში გაულთ.

საევაკუაციო მიმღები ჰუნკტის გამგე

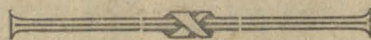
ი. კოჩიაშვილი

1-1

სენსრალური სააფთიამო საფყოზი

ა. ს. ს. რ.

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის ფარმაცევტიული განყოფილებისა

1 ივლისიდან გასსნილია ბითუმად და წურილად გაუიღვა უოველგვარი მედიკამენტების, შესახვევი მატერიალის და ავადმყოფთა მოვლისათვის სხვა საჭირო საგნებისა—ეველასათვის.

ლენინის ქ. (უ. დონდუკოვო კორსაკოვის) უფილი მეორე საბჭოთა აფთიაქი.

ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის
ფარმაცევტიული განყოფილების გამგე
ი. თოფურიკა.

1-5 ნ. დ. მ. დ. გ.

ბათუმის კანტორა

ამიერ-კავკასიის სახელმწიფო ვაჭრობისა

ექსპორტი-იმპორტი

მიღება საქონელისა საკომისიოდ—და შენახვა საწუობებში.

75—5—0

ც ე კ ა ვ უ ი რ ი.

საქართველოს ცენტრალური კოოპერატიული კავშირი

აერთიანებს ყველა კოოპერატიულ ორგანიზაციებს საქართველოში. მთავარი კონტორა არის თბილისში, შტაბის, 4—ბ., ტელ. 1—92. მისამართი დეპეშებისათვის: თბილისი, ცეკავშირი. აწარმოებს ყოველგვარ სავაჭრო ოპერაციებს შინაურ და საგარეო ვაჭრობაში. აქვს კავშირი საქართველოს ყველა კუთხეებთან საკავშირი ორგანიზაციებით. ნედლი მასალების და ყოველგვარი წარმოების ხასიათის პროდუქტების დამზადება. საკომისიო ოპერაციები, სატრანსპორტო-საექსპედიციო განყოფილება ასრულებს კოოპერატიულ, სახელმწიფოებრივ და კერძო ორგანიზაციების დავალებებს. იდეური საორგანიზაციო მუშაობა სწარმოებს საგანგებო სეკრეტარიატის განყოფილების მიერ.

მიმდინარე ანგარიშები ბანკებში

სახალხო ბანკი: { უბრალო მიმდინარე ანგარიში № 18. | კოოპერატ. ბანკი: { უბრალო მიმდინარე ანგარიში № 3.
სპეციალური № 16. | სპეციალური № 6.

კომუნალური მეურნეობის კომერციული

გ ა ნ ყ რ ფ ი ლ ე ბ ა

საკუთარ მალაზიაში

„ბ უ ე“

მიხაილოვის ქ. სახლი № 25.

ი უ ი დ ე გ ა :

მოსკოვის ფართლეულობა, თამბაქო, მარსელის საპონი, ყუთებისათვის, საკანცელიარიო ხელსაწყო ასფალტი, ბაწრები, სამღებრო ხელსაწყო, ფერადები ქიმიური ქარხნისა და სხვ.

მყავეულობის მალაზია

ქუთაისის ქ. 42.

მზა საქონელი

კოოპუნ. მეურნ. კომერს.

განყოფილებამ

გ ა ხ ს ნ ა

კომუნალური

სააუქციონო-საკომისიო

ღ ა რ ბ ა ზ ი

მიიღება ყოველგვარი საგნები აუქციონისათვის და საკომისიოდ.

ინტერნაციონალის ქ. № 13.

კომუნალური მუშაკების ხა-სუნს დაგაფადაგალი განყოფილება

ამით აცხადებს, რომ

ზღვის საბანაოში შესვლა და ბუდეით სარგებლობა კერძო პირთათვის ღირს 50.000 მან. სახელმწიფო დაწესებულების მუშა-მოსამსახურეთათვის და ფროფკავშირის წევრ. 25.000 მან.

წითელარმიელთათვის უფასოდ.

იგივე განყოფილება ამასთანავე აცხადებს, რომ მოკლე ხანში

გაიმართება

მოცურავეთა შექიზება.

რისთვისაც მოწვეულნი არიან. ცნობილი მოცურავენი ოდესიდან და როსტოვიდან.

ადგილობრივ მოცურავეთ შეუძლიათ ჩაეწერონ საბანაოების მოღარესთან.

შექიზებაში მონაწილეობის მიღება შეუძლიათ როგორც მამაკაცებს, აგრეთვე ქალებსაც.

სატყუო განყოფილების გამგე

სიმონ კალანდაკე.

კომუნალურ მუშაკების საკომერციო განყოფილება აცხადებს, სახელმწიფო, საზოგადო, კერძო დაწესებულებათა და მოქალაქეთა საუურადგებოთ, რომ

ამა 14 ივნისიდან

გახსნილია

საა უქსიონო-საკოეისიო

დარბაზი.

ინტერნაციონალის ქუჩა, (ყოფილი შარინეს) № 13.

მიიღება სასწრაფო რეალიზაციისათვის ყოველ გვარი საქონელი და ნივთიულება.

აუქციონი სწარმოებს კვირაში სამჯერ, სამშაბათობით და პარასკეობით ნაშუადღევს 5 საათიდან და კვირაობით დილის 10 საათიდან. საქონლის მიღება უფელ დღე აუქციონის დაწესებამდე.

არც ერთი საქონელი შემოსული დარბაზში გასაყიდათ არ იქნება დაბეგრის. აიმიე გადასახადით და თავისუფალია რეკვიზიციისა-გან, მათ უზრუნველ საყოფათ ყოველ გვარ პასუხისმგებლობას ღებულობს თავისთავზე კომერციული განყოფილება.

ანგარიში გაყიდული ნივთების მიუძღვა დაყოფილად.

საკომერციო განყოფილების გამგე ი. ლიხტერმანი.

სააუქციონო დარბაზის გამგე ვ. ზნატკოვი.

ბანსხაღება.

აჭარისტანის სამიწადმოქმედო სახალსო კომისარიატი ამით აცხადებს, რომ ამავე კომისარიატის კუთვნილ

სარძეო მაღაზიაში

(ნურიის მოედნის კუთხე).

იყიდება საუკეთესო ხარისხის რძის სუპ & სხვა სანოვაგენი

საკუთარ ფერმიდან:

რძე, მაწონი, კარაქი, ერბო, ყველი და სხვა.

სანოვაგენი არის როგორც მზად, აგრეთვე გადასამუშავებელიც.

ძალახა ღებულობს შეკვეთებს კარგი ხარისხის მისაწოდებლად.

ბათუმის სავაჭრო ნავთსადგურის სამმართველო ამით აცხადებს ქ. ბათუმის მოქალაქეთ, რომ მ-ს მიერ 22 ივლისიდან კვირა-უქმე დღეებში, წესდება ქალაქის განაპირა და ოკიდებულობის

რეისები

მოტორიანი კატერებით

„გიორგობი“ და „თამარნი“

ბათუმსა და მწვანე კონცხს შუა— მხინჯაურში შერებით, აგრეთვე სეირნობა ზღვაზე ნავთსადგურის წყალთა ფარგლებში.

- ფასი მახინჯაურამდე . . . . . 500.000 მ.
- „ მწვანე კონცხამდე . . . . . 800 000 მ.
- „ ზღვაზე სეირნობისა საათში . 50.000.000 მ.

შენიშვნა: მზავრთა საკმაო რაოდენობის შეკრებისას, რომელთაც სურთ მუდმივი კავშირის დაკერა ბათუმსა და მახინჯაურს, აგრეთვე მწვანე კონცხს შუა, ნავთსადგურის სამმართველოს მიერ შეიძლება დაწესდეს ყოველდღიური რეგულიარული რეისები. თვიური ბილეთების მიღების მსურველნი უნდა ჩაეწერონ ნავთსადგურის სამმართველოს კანცელიარიაში, სადაც მათ ექნებათ 10 პროც. შეღავათი.

ნავთსადგურის სამმართველო.

ს. მ. შ. ს.
სასპირტი რ. ს. შ. ს. რ.
კუპრუს სპირტი 96°
 უილდენდის
 შავი — ფოთი — სოხუმი.
 ს. ლინე ქუჩა (ყოფ. ლოლას-მელქი.)
გ ა ე მ ს ი ა რ ე

ა. ს. ს. რ. ა.

ჯანმრთელობის სახალსო კოეისარისთვის სამკურნალო ქვეგანყოფილება.

დაწესებულაგეგმი ავადმყოფების მიღება სპეციალისტის-და მიხედვით.

ცენტრალური ამბულატორია

შეპელები ქ. 34.

1. კალიოანი ვლადიმერ ვანტანის-ძე . . . . . ტერაპევტი	10. სიტმალიდი ხრისტო კონსტ.-ძე . . . . . ტერაპევტი
2. მარკოვნიკოვი ბენიამენ ბორისის-ძე . . . . . გინეკოლოგი	11. სოკოლოვი ვლადიმერ ალექსის-ძე . . . . . გინეკოლოგი
3. მარკოვი ილია ალექსის-ძე . . . . . ტერაპევტი	12. ფენსტერი მიხეილ ნიკოლოზის-ძე . . . . . ქირურგი
4. ინგოროყვა კასიანე იესეს-ძე . . . . . ქირურგი	13. ალექსეევი ვლადიმერ ნირის-ძე . . . . . ტერაპევტი
5. დოქტორსკი რუველ ნესელის-ძე . . . . . ყურის, ყელისა და ცხვირის	14. ვეიტკო ვლადიმერ ვგნატეს-ძე . . . . . ნევროპათოლ.
6. წერეთელი ზურაბ გრიგოლის-ძე . . . . . ტერაპევტი	15. სოკოლოვსკი ივანე ნიკოლოზის-ძე . . . . . ყურის, ყელისა და ცხვირის
7. სოგოიანი ივ. ნიკოლოზის-ძე . . . . . ტერაპევტი	16. გორბოვსკი ევგენი ვინ. . . . . ოკულისტი
8. რზიანკინისა ევგენია დიმიტრის-ასული . . . . . გინეკოლოგი	17. კელზონი ესფირ სამუილის-ასული . . . . . ელექ. სამკ. კაბ.
9. ლებედევი ვსევოლოდ ევგენის-ძე . . . . . ტერაპევტი	18. ანდრუს . . . . . ტერაპევტი

კბილის საექიმო ამბულატორია

მარინეს პროსპ. № 48.

1. სიმონოვიჩი ი. მ. . . . . კბილის ექიმი	5. წულუკიძე ეკატერინე გრიგოლ.-ასული . . . . . კბილის ექიმი
2. სიმონიძე ალექსანდრა ივანეს-ასული . . . . . " "	6. ბიბერმანი მმრია მბრამის-ასული . . . . . " "
3. გარტინსკისა ავგუსტა ივანეს-ასული . . . . . " "	7. გენინგი მარია სტეფანეს-ასული . . . . . " "
4. რიტიმანი ანა ილიას-ასული . . . . . " "	

საბავშვო ამბულატორია

მარინეს პროსპ. № 32.

1. ჩერტკოვი ბორისი იულის-ძე . . . . . ტერაპევტი
2. კელზონი ესფირ სამუელის-ასული . . . . . "
3. დოქტორსკისა ლიუბოვ ნესელის-ასული . . . . . "

ქალთა ამბულატორია

მარინეს პროსპ. № 48.

1. მარკოვნიკოვი ბენიამენ ბორისის-ძე . . . . . გინეკოლოგი
2. სოკოლოვი ვლად. ალექსის-ძე . . . . . "
3. რზიანკინისა ევგენია დიმიტრის-ასული . . . . . "
4. ლეონტიევისა ელენე დიმიტრის-ასული . . . . . "

ნავთსადგურის ამბულატორია

სანაპირო ქ. № 4.

1. მინასაშვილი ესტატე მიხეილის-ძე . . . . . ვენეროლოგი	7. მესხი . . . . . ტერაპევტი
2. ჟარკოვსკი სამოელ არონის-ძე . . . . . "	8. გაიდამაშჩუკი . . . . . "
3. პაპისოვი ივანე მიხეილის-ძე . . . . . "	9. კემურჯიანი . . . . . "
4. ასამბაძე იასონ დიმიტრის-ძე . . . . . "	10. გონიკი . . . . . "
5. შიშოლ-საბაშვილი რაისა ბორისის-ასული . . . . . "	11. მოსეშვილი . . . . . ქირურგი.
6. არტაზიანი არტაზ . . . . . ტერაპევტი	

დროებითი კრედიტული № 5.

ბითუმად.

1-ლ სახ. თამბ. ქარსნისა სტალინის სახელობისა. 19 ივლისიდან 1923 წ.

№ № რიგით	სახელწოდება ნაწარმოებთა	ფასი ჩერვ. მანეთ.	შენიშვნა
კ ა კ ი რ ო ს ე ბ ი :			
1	5 გოდ	5-60	15 აგვისტომდე ჩე- როვნეც. მან. კურსი ითვლება 1.650.000
2	№ 3	5-60	
3	გლორია 25 ც.	5-30	
4	გლორია 100 ც. კოლოფებში	5-10	
5	გლორია 100 ც.	4-95	
6	გრაცია 10 ც.	5-30	
7	ერა	4-90	
8	აია-სოფია	4-90	
9	ტოვარიში, ფსპებ, ბაფრა	3-34	
10	აქარიტანისა 100 ც.	2-80	
თ ა მ ბ ა ქ ო :			
11	დელობა კოლოფებში	2-23	
12	დელობა წყობებით	2-13	
13	არმატნი	1-50	
14	კონსტანტინოპოლსკი	1-10	

თამბაქოს ტრესტის აქარისტანის ს. მ. უ. ს. განყოფილების გამგის მოადგილე პ რ ო შ ჩ ა ე ვ ი .

კრედიტული № 6.

ტფილისის თამბაქოს ნაწარმოების 19 ივლისიდან 1923 წ.

№ № რიგით	სახელწოდება ნაწარმოებისა:	ფასი ჩერვ. მან.	შენიშვნა
კ ა კ ი რ ო ს ე ბ ი :			
1	სოვეტსკი	8-60	15 აგვისტომდე ჩე- როვნეც. მან. კურსი ითვლება 1 650 000
2	სოლიდნი	8-30	
3	პროლეტარი	7-10	
4	ხ-ნ-კეფი	6-50	
5	ეგიპტსკი	6-50	
6	დელიკატეს	6-40	
7	№ 105	6-10	
8	ექსტრა	4-20	
9	დარიალი	4-20	
10	მარსი	3-10	
11	ბე-სე	4-30	
12	სიმბატია	4-50	
13	სუდებნი	4-50	
14	იაკა	5-	
15	ეგიპ. წყობებში	6-10	
თ ა მ ბ ა ქ ო ე ბ ი :			
16	№ 19 სლონ	2-10	
17	კრიშკი	2-	
18	კეფი	2-	
19	სამსონი	1-70	
20	ნაროდნი	1-10	
21	ასანთი 1.000 ც.	15-50	
22	გილზიები 1.000	1-04	

ბითუმად მყიდველთათვის შეღავათი 5%/01
განსაკუთრებულად დიდი პარტიების შე-
ქმნისას შეღავათი წლებული საქონლის
რიცხვისა და მიხედვით.

თამბაქოს ტრესტის აქარისტანის განყოფილების გამგის მოადგილე პ რ ო შ ჩ ა ე ვ ი .

მხატვრულად შესრულებს
 სხვა და სხვა რეკლამების
 და კლასიკების.